

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Energeetika- ja keskkonnaminister
määrus
algtekst-terviktekst
06.05.2025
Hetkel kehtiv
RT I, 03.05.2025, 1

Kasvuhoonegaaside heidet vähendavate investeringute toetamise tingimused ja kord

Vastu võetud 30.04.2025 nr 19

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Määrus sätestab kasvuhoonegaaside heidet vähendavate investeringute toetamise tingimused ja korra.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on toetada ettevõtete investeringuid, mis vähendavad kasvuhoonegaaside heidet tooteühiku kohta (edaspidi *KHG heide*) ning viivad lisandväärtuse kasvule, eelistatakse innovatiivseid tehnoloogiaid.

(2) Projekti tulemusnäitajad on toetuse tulemusel vähenev aastane KHG heide ja tekkinud lisandväärtus töötaja kohta eurodes.

§ 3. Meetme rakendaja

Toetuse taotlusi menetleb, taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsustab, makseid teeb, valvab projekti järele ning vaided lahendab Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*).

§ 4. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) alginvesteering on vara soetamine või rentimine seoses uue ettevõtja või ettevõtte asutamisega, olemasoleva ettevõtte tootmisvõimsuse suurendamisega, toodangu mitmekesistamisega toodetega, mida ei ole veel ettevõttes toodetud, või olemasoleva ettevõttekogu tootmisprotsessi täieliku ümberkorraldamisega;
- 2) immateriaalne vara on immateriaalne vara Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *üldine grupierandi määrus*), artikli 2 punkti 30 tähenduses;
- 3) innovatiivne investeering on investeering KHG heidet vähendavasse tehnoloogiasse, mis on rahvusvaheliselt uudne või mida Eestis ei ole varem kasutatud või on seda kasutatud vähemalt poole võrra väiksemas mahus, selle tulemusel vastab ettevõtte tootmisüksus ja selle toodang Eestis või Euroopa Liidus kehtestatud sama valdkonna parima võimaliku tehnoloogia keskkonna- ja energiasäästunõuetele või ületab neid nõudeid;
- 4) keskmise suurusega ettevõtja on ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse lisa I artikli 2 punktis 1 sätestatud kriteeriumitele;
- 5) lisandväärtus töötaja kohta on majandusnäitaja, mille arvutamiseks liidetakse tööjõukulud koos maksudega, põhivara kulum ja ärikasum ning jagatakse saadud summa töötajate arvuga;
- 6) materiaalne vara on materiaalne vara üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 29 tähenduses;
- 7) projekt on taotluses kirjeldatud ja toetuse abil ellu viidav kindlaks määratud eesmärgi, tulemuse, eelarve ja piiritletud ajaraamiga tegevuste kogum;
- 8) projektiplaan on ettevõtja plaan, mis sisaldab projekti eesmärki, majandusnäitajate prognoosi ja selgitusi, projekti eelarvet, sealhulgas finantseerimisallikad ja investeeringud, ajakava ning äriplaani, sealhulgas ülevaadet konkurentidest, ekspordipotentsiaalset, innovaatilist tehnoloogiasse ja projekti riskidest;
- 9) suurettevõtja on ettevõtja, kes ei vasta üldise grupierandi määruse lisa I artiklis 2 sätestatud kriteeriumitele;
- 10) väikeettevõtja on ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse lisa I artikli 2 punktides 2 ja 3 sätestatud kriteeriumitele.

§ 5. Riigiabi

(1) Määruse alusel antakse toetust vähese tähtsusega abina konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 tähenduses ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ET L, 15.12.2023) (edaspidi *VTA määrus*), alusel või grupierandiga hõlmatud riigiabina konkurentsiseaduse § 34² lõike 1 tähenduses ning üldise grupierandi määruse alusel.

(2) Toetust antakse üldise grupierandi määruse järgmiste artiklite alusel:

- 1) artikkel 14, punkt 4 a) – investeeringuteks ette nähtud regionaalabi käesoleva määruse § 7 lõike 1 punktis 1 sätestatud tegevuseks;
- 2) artikkel 36 – keskkonnakaitseks, sealhulgas CO₂heite vähendamiseks antav investeeringuteks ettenähtud abi § 7 lõike 1 punktis 2 sätestatud tegevuseks;
- 3) artikkel 38 – energiatõhususe meetmetesse, välja arvatud hoonete energiatõhusus, tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi § 7 lõike 1 punktis 3 sätestatud tegevuseks;
- 4) artikkel 41 – investeeringuteks ettenähtud abi taastuvallikatest toodetud energia ja vesiniku ning tõhusa koostootmise edendamiseks § 7 lõike 1 punktis 4 sätestatud tegevuseks.

(3) Vähese tähtsusega abi antakse § 7 lõike 1 punktides 1–4 sätestatud tegevuseks.

(4) Ühes projektis võib kasutada riigiabi eri liike ja vähese tähtsusega abi, kui järgitakse üldise grupierandi määruse artiklis 8 sätestatud kumuleerimisreegleid.

(5) Kui toetus on VTA määruse alusel vähese tähtsusega abi, ei tohi abi saajale mis tahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul nimetatud määruse kohaselt antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega ületada 300 000 eurot.

(6) Vähese tähtsusega abi puhul võetakse toetuse andmisel arvesse VTA määruse artiklis 5 sätestatud eesmärkide saavutamiseks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid. Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on VTA määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt omavahel seotud.

(7) KIK säilitab toetuse, sealhulgas riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud dokumente kümme aastat projektile abi andmisest arvates.

(8) Toetust ei anta:

- 1) üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–6 sätestatud juhtudel, sealhulgas taotlejale, kellele Euroopa Komisjoni või Euroopa Kohtu eelneva otsuse alusel, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnustatud ebaseaduslikuks või väärkasutatuks ja ühisturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldusi abi tagasi maksta;
- 2) üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 mõistes raskustes olevale ettevõtjale;
- 3) vähese tähtsusega abina VTA määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

§ 6. Vaide esitamine

KIKi toimingut või otsust peale võib enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

§ 7. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse investeeringu tegemiseks sellise projekti elluviimiseks, mille käigus tehakse vähemalt üks järgmistest tegevustest, mis aitab kaasa §-s 2 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisele:

- 1) rajatakse uus tootmisliin;
- 2) võetakse kasutusele lahendus keskkonnakaitseks, sealhulgas CO₂heite vähendamiseks;
- 3) soetatatakse tehnoloogia energiatõhususe parendamiseks, sealhulgas rajatakse tõhus taastuvallikaid kasutav kütte- ja jahutussüsteem;
- 4) rajatakse oma tootmisüksuse tarbeks taastuvallikatest energia või vesiniku tootmine kooskõlas elektrituruseaduse §-ga 57.

(2) Toetust ei anta fossiilset päritolu CO₂heite püüdmiseks.

(3) Toetust ei anta Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) järgi elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamise tegevusalaga ettevõtetele lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud tegevusteks.

(4) Uue tootmisliini rajamisel peab arvestama üldise grupierandi määruse artikli 14 lõikes 3 sätestatud piiranguga, mille kohaselt võib suurettevõtjale anda abi vaid uut majandustegevust tekitavaks

alginvesteeringuks, kui uus tegevusala ei ole sama mis ettevõtte varasem tegevusala ega sellega sarnane tegevusala Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori neljakohalise arvkoodi kohaselt.

§ 8. Kulude abikõlblikkus

(1) Abikõlblikud on järgmised kulud:

1) materiaalse vara soetamise kulu ning selle kasutamiseks vajaliku seadistamise ja väljaõppe kulu, kui see sisaldub vara soetusmaksumuses;

2) materiaalse vara transportimise, seadistamise ja kindlustamise kulud, kui need sisalduvad vara soetusmaksumuses;

3) materiaalse vara rentimise kulud kapitalirendi vormis, tingimusel et seadmed võõrandatakse lepingu lõppedes toetuse saaja omandisse lähtudes üldise grupierandi määruses seatud piirangutest;

4) investeeringuga seotud immateriaalse vara soetamise kulu üldise grupierandi määruse artikli 14 lõikes 8 sätestatud tingimustel;

5) paragrahvi 7 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud toetatavate tegevuste puhul on abikõlblikud täiendavad investeerimiskulud võrreldes abi puudumise korral rakendatava alternatiivse stsenaariumiga üldise grupierandi määruse artikli 36 lõikes 4 või artikli 38 lõikes 3 sätestatud tingimustel.

(2) Kulu loetakse abikõlblikuks, kui:

1) kulu on kooskõlas käesolevas määruses sätestatud tingimustega;

2) kulu on vajalik taotluse rahuldamise otsuses ja määruses ette nähtud tulemuse saavutamiseks ning see tekib taotluse rahuldamise otsuses nimetatud toetatava tegevuse käigus;

3) kulu tekib projekti abikõlblikkuse perioodil.

(3) Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

1) käibemaks;

2) liisingulepingu alusel tekkinud kulu;

3) laenulepingu sõlmisega seotud kulu ja intress;

4) vaide- ja kohtumenetluse kulud;

5) amortisatsioonikulu;

6) kindlustamise kulu, välja arvatud § 8 lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul;

7) projektijuhtimise ja muude kaasnevate teenuste kulud;

8) personali- ja üldkulud;

9) kulu, mille katteks on toetust eraldatud riigieelarve või muu avaliku sektori toetusest või välistoetusest.

§ 9. Toetuse suurus

Toetust saab taotleda projektile, millele taotletav toetussumma jääb vahemikku 500 000 kuni 5 miljonit eurot.

§ 10. Toetuse maksimaalne osakaal abikõlblikest kuludest

(1) Kui abi antakse vähese tähtsusega abina, on toetuse osakaal kuni 70 protsenti abikõlblikest kuludest.

(2) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Tartu, Jõgeva, Viljandi, Võru, Põlva või Valga maakonnas, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 20 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 30 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 40 protsenti abikõlblikest kuludest.

(3) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Harju, Lääne-Viru, Rapla, Järva, Pärnu, Saare, Lääne või Hiiumaa maakonnas, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 15 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 25 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 35 protsenti abikõlblikest kuludest.

(4) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Ida-Viru maakonnas, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 25 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 35 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 45 protsenti abikõlblikest kuludest.

(5) Kui abi antakse keskkonnakaitseks antava abina üldise grupierandi määruse artikli 36 alusel, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 45 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 55 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 65 protsenti abikõlblikest kuludest. CO₂kogumise ja säilitamise ja/või CO₂kogumise ja utiliseerimisega seotud investeeringute puhul on toetusmäär suurettevõtjale kuni 35 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 45 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 55 protsenti abikõlblikest kuludest.

(6) Kui abi antakse energiatõhususeks antava abina üldise grupierandi määruse artikli 38 alusel, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 35 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 45 protsenti, väikeettevõtjale kuni 55 protsenti abikõlblikest kuludest.

(7) Kui abi antakse taastuvallikatest toodetud energia ja vesiniku ning töhusa koostootmise edendamiseks üldise grupierandi määruse artikli 41 alusel ja tegemist on sama artikli lõikes 7(a) nimetatud investeeringutega, sealhulgas direktiivi (EL) 2018/2001 VII lisa kohaste soojuspumpade, taastuvallikatest toodetud vesiniku ning

taastuvatel energiaallikatel põhineva tõhusa koostootmise tarbeks, on toetuse osakaal suurettevõtjale kuni 45 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale kuni 55 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 65 protsenti. Muude investeeringute puhul on artikli 41 alusel toetusmäär suurettevõtjale 30 protsenti, keskmise suurusega ettevõtjale 40 protsenti ja väikeettevõtjale 50 protsenti abikõlblikest kuludest.

§ 11. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood on taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti elluviimiseks vajalikud kulud tekivad.

(2) Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäevast, kuid mitte enne KIKile taotluse esitamist, ning lõpeb taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäeval, kuid mitte hiljem kui 30. novembril 2033. aastal. Projekti abikõlblikkuse periood algab hiljemalt kuus kuud pärast taotluse esitamist KIKile.

(3) Taotleja ei tohi alustada projektiga seotud tegevust ega võtta kohustusi projekti tegevustega seotud abikõlblike kulude tegemiseks enne taotluse esitamist KIKile.

(4) Projekti abikõlblikkuse perioodi kestus on maksimaalselt 36 kuud.

(5) KIK võib toetuse saaja taotluse alusel pikendada projekti abikõlblikkuse perioodi lõikes 2 nimetatud tähtpäevani mõjuval põhjusel ja tingimusel, et projekti eesmärk ja tulemused on saavutatavad.

3. peatükk Nõuded taotlejale ning taotlusele

§ 12. Nõuded taotlejale

(1) Toetust võib taotleda Eesti äriregistrisse kantud äriühing, mille tegevusala vastab järgmistele Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) jagudele:

- 1) jagu C – töötlev tööstus;
- 2) jagu E – veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus;
- 3) jagu D – elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine.

(2) Taotlejale esitatavad nõuded on järgmised:

- 1) taotleja maksu- või maksevõlg riigile, sealhulgas maksuhalduri haldusaktiga kindlaks määratud intress, on väiksem kui 100 eurot või see on ajatatud;
- 2) taotleja majandustegevus ei ole peatunud ega lõppenud;
- 3) taotleja ei ole varem sama kulu hüvitamiseks riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisabi vahenditest raha saanud;
- 4) taotleja on täitnud toetuse tagasimaksmise nõude juhul, kui mõni avaliku sektori toetuse andja on selle varasema toetuse korral esitanud;
- 5) taotleja ega taotleja üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust;
- 6) taotleja ei ole üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 kohaselt raskustes ettevõtja;
- 7) taotlejal ega tema seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, 209¹, 210, 260¹, 372, 373, 379 või 384 alusel määratud kehtivat karistust;
- 8) taotleja suudab tasuda projekti elluviimiseks vajaliku omafinantseeringu ja mitteabikõlblikud kulud.

§ 13. Nõuded taotlusele

(1) Taotleja peab taotluse esitama Riigi Tugiteenuste Keskuse e-toetuse keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*) korrektselt täidetud taotlusvormil.

(2) Taotlus peab vastama järgmistele nõuetele ning sisaldama järgmisi andmeid ja kinnitusi:

- 1) taotleja nimi ja ettevõtte suurus;
- 2) projekti lühikirjeldus, algus- ja lõppkuupäev, tegevuskoht ning muud taotlusvormil nõutud andmed;
- 3) toetust taotletakse §-s 7 nimetatud toetatavateks tegevusteks ja §-s 8 sätestatud abikõlblike kulude katmiseks;
- 4) kinnitus ja tõendid omafinantseeringu ja projekti mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkuse kohta;
- 5) taotleja jooksva majandusaasta bilanssi ja kasumiaruannet taotluse esitamisele eelneva kvartali seisuga;
- 6) taotlemisele eelnenud majandusaasta aruanne, kui see ei ole kättesaadav äriregistrist;
- 7) taotleja kontserni kuuluvuse korral ematähtpäeva või kontserni viimase kinnitatud majandusaasta aruanne, kui aruanne ei ole äriregistrist kättesaadav;
- 8) taotleja kontserni kuuluvuse korral taotleja kontserni liikmete skeemi ning konsolideeritud majandusnäitajad;
- 9) KHG heite vähenemise kalkulatsioon KIKi etteantud vormil ja vajadusel täiendavad dokumendid;
- 10) projektiplaan KIKi etteantud vormil;
- 11) projekti eelarve, projekti kulude loetelu ja kalkulatsioonid KIKi etteantud vormil;
- 12) taotleja majandusnäitajate prognoos projekti perioodil ja projekti lõppemise aastale järgneva viie aasta kohta KIKi etteantud vormil;

13) teave selle kohta, kas taotleja on projektile või projekti tegevusteks taotlenud või taotlemas toetust riigieelarve või muu avaliku sektori toetusest või muust välistoetusest;

14) taotleja kinnitus, et kahe aasta jooksul enne taotluse esitamist ei ole toimunud ümberpaigutamist üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 61a tähenduses ettevõttesse, kuhu tehakse taotletud abi alusel investeering, ning et ümberpaigutamist ei toimu kahe aasta jooksul pärast seda, kui taotletud abi alusel on investeering tehtud;

15) dokumendid, mis kinnitavad taotleja kinnistu, millele tarnitavate seadmete ostuks või toetust taotletakse, omandi- või kasutusõigust, või andmed, et taotleja on sõlminud vähemalt kirjaliku eelkõkkuleppe kinnistu omanikuga kinnistu omandamiseks või rentimiseks projekti abikõlblikkuse perioodil ja sellele järgneva vähemalt kolme aasta jooksul VKE-st toetuse saaja korral ning viie aasta jooksul suurettevõtjast taotleja korral projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates;

16) taotleja kinnitust tema vastavuse kohta §-s 12 sätestatud nõuetele;

17) volikiri, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel.

(3) Kui omafinantseering tagatakse laenu abil finantsasutusest, lisatakse taotlusele laenuandja krediitkomitee laenuotsus või kinnituskiri. Erandkorras võib KIK laenuotsuse esitamata jätmist aktsepteerida, kui finantsanalüüsi hindamise käigus on taotleja laenu saamise suutlikkus ammendavalt tuvastatav muul viisil.

4. peatükk

Taotlusvooru avamine ja eelarve, taotluse menetlemine, rahuldamine ja rahuldamata jätmine, taotluse rahuldamise otsuse muutmine

§ 14. Taotlusvooru avamine ja eelarve

(1) Taotlusvooru toetuste eelarve, avamise ning taotluste esitamise tähtpäeva kinnitab energeetika- ja keskkonnaminister käskkirjaga.

(2) KIK kuulutab taotlusvooru välja oma kodulehel või sihtrühmale suunatud avalikus kanalis.

§ 15. Taotluse menetlemine

(1) KIK kontrollib taotleja ja taotluse nõuetele vastavust.

(2) Taotlust ei avaldata kolmandatele isikutele.

(3) KIK võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisainfot taotluses esitatud andmete kohta.

(4) KIKil on õigus taotluse ja taotlusekohase projekti hindamiseks tellida ekspertiisi ning teha taotleja juures kohapealset kontrolli. Kui puudust ei kõrvaldata tähtajaks, loetakse puudusega seotud nõue mittetäidetuks ning KIK jätab taotluse rahuldamata.

(5) KIK annab taotluse puuduse kõrvaldamiseks taotlejale kuni 14-päevase tähtaja.

(6) KIK teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 90 päeva jooksul taotluste esitamise tähtpäevast arvates.

(7) KIK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui:

1) taotleja, taotlus või selles kirjeldatud projekt ei vasta käesolevas määruses sätestatud nõuetele;

2) taotleja püüab mõjutada pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;

3) taotleja ei võimalda teha enda juures või kavandatavate tegevuste elluviimise asukohas taotluse nõuetele vastavuse kontrolli;

4) taotlusest ei kõrvaldata puudust tähtajaks.

(8) Nõuetele vastav taotlus kuulub hindamisele.

§ 16. Taotluse hindamise kriteeriumid ja hindamine

(1) KIK moodustab taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, mille koosseisu kuulub vähemalt üks Kliimaministeriumi ning üks KIKi ettepanekul nimetatud liige.

(2) KIK võib hindamiskomisjoni kaasata eksperte.

(3) Hindamiskomisjoni liikmed ja eksperdid peavad kinnitama oma erapoolest ja sõltumatust hinnatavatest taotlustest ja taotlejatest.

(4) Hindamiskriteeriumite arvutusmetoodika on esitatud määruse lisas.

(5) Taotluse hindamiskriteeriumid ja nende osakaal koondhindest on järgmised:

- 1) toetuse suurus välditud CO₂ekvivalenttonni kohta €/t(CO_{2e}) projektile järgneva viie aasta jooksul KIKi koostatud metoodika järgi – 35 protsenti;
- 2) KHG heite keskmine vähenemine aastas KIKi koostatud metoodika järgi – 35 protsenti;
- 3) projekti teostatavus ja projekti tulemusel saavutatav lisandväärtus töötaja kohta kolmandal aastal pärast projekti lõppu – 20 protsenti;
- 4) projekti innovatiivsus – 10 protsenti.

(6) Projektide koondhinnete alusel, mida arvestatakse täpsusega kaks kohta pärast koma, koostatakse pingerida taotlustest, mille lõike 5 punktides 1 ja 3 sätestatud hindamiskriteeriumi tulemus ei ole null.

§ 17. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Taotluse rahuldamise kohta teeb KIK taotluse rahuldamise otsuse või taotluse osaliselt rahuldamise otsuse.

(2) Taotlus võidakse rahuldada kõrvaltingimusega.

(3) Rahuldamisele kuuluvad nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused § 16 lõigete 5 ja 6 kohaselt moodustatud pingerea järgi, alustades enim punkte saanud taotlusest kuni taotlusvooru toetuseelarve ammendumiseni.

(4) Võrdse koondhinde puhul rahuldatakse esmalt taotlus, mis sai rohkem punkte esimese hindamiskriteeriumi – toetuse suurus välditud CO₂ekvivalenttonni kohta – järgi. Võrdsete punktide korral heidetakse liisku.

(5) Taotluse rahuldamise otsuses sätestatakse:

- 1) otsuse kuupäev ja tegija;
- 2) toetuse saaja nimi, aadress ja registrikood;
- 3) projekti nimetus ja number;
- 4) toetuse maksimaalne suurus ja maksimaalne toetusmäär;
- 5) projekti abikõlblikkuse periood ja ajakava;
- 6) teave riigiabi andmise kohta viitega üldisele grupierandi määrusele või VTA määrusele;
- 7) projekti tegevuse eesmärk ja tulemusnäitajad koos sihttasemega;
- 8) toetuse saaja õigused ja kohustused;
- 9) toetuse maksmise tingimused ning makse aluseks olevate dokumentide ja teabe esitamise kord;
- 10) toetuse abil soetatud vara ja toetuse kasutamise üle tehtava järelevalve tingimused ja kord;
- 11) toetuse andmise ja kasutamisega seotud teabe ja aruannete esitamise tähtajad ja kord;
- 12) toetuse maksmise peatamise, tagasinõudmise ning taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise alused;
- 13) otsuse muutmise tingimused;
- 14) otsuse vaidlustamise tähtaeg ja kord;
- 15) muud tingimused, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks.

(6) KIK toimetab taotluse rahuldamise otsuse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu kätte viivitamata pärast otsuse tegemist.

(7) Kui taotluse täielik rahuldamine ei ole taotlusvooru eelarve tõttu võimalik, võib taotleja nõusolekul taotletud toetussummat vähendada või projekti tegevust muuta ja taotluse rahuldada osaliselt tingimusel, et saavutatakse projekti eesmärk.

(8) KIK kannab andmed toetuse kohta pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse konkurentsiseaduse § 49² kohaselt.

§ 18. Taotluse rahuldamata jätmise tingimused ja kord

(1) KIK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse § 15 lõike 7 või § 16 lõike 6 alusel või kui taotlust ei ole võimalik rahuldada taotlusvooru eelarve ammendumise tõttu.

(2) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse:

- 1) otsuse kuupäev ja tegija;
- 2) taotleja nimi ja registrikood;
- 3) projekti nimetus;
- 4) otsuse tegemise õiguslikud ja faktilised alused;
- 5) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 6) otsuse vaidlustamise tähtaeg ja kord.

(3) KIK toimetab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu kätte viivitamata pärast otsuse tegemist.

§ 19. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta toetuse saaja avalduse alusel või KIKi algatusel ning tingimusel, et projekti tulemused saavutatakse ja muutmise on kooskõlas riigiabi reeglitega.

(2) KIKil on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui muudatus seab kahtluse alla projekti tulemuste saavutamise või projekti tegevuste lõpetamise abikõlblikkuse perioodil.

(3) KIK otsustab taotluse rahuldamise otsuse muutmise 30 päeva jooksul sellesisulise avalduse saamisest arvates.

(4) Kui toetuse saaja ei vii projekti ellu taotluse rahuldamise otsuse kohaselt, on KIKil õigus taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada ja makstud toetus tagasi nõuda.

(5) KIK võib taotluse rahuldamise otsuse tunnistada kehtetuks, kui toetuse saaja ei ole kinni pidanud § 21 lõikes 2 sätestatud tähtaegadest.

(6) Toetuse tagasinõudmise korral tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus tagasinõudega samas ulatuses kehtetuks.

5. peatükk Toetuse saaja õigused ning kohustused

§ 20. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada KIKilt teavet ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja kohustustega.

(2) Toetuse saaja tagab projekti tegevuste elluviimise taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses ning määruses esitatud tingimuste kohaselt.

(3) Toetuse saaja peab säilitama ja võimaldama KIKi nimetatud isikutel enne projekti elluviimist, selle elluviimise ajal ning kümne aasta jooksul pärast projektile lõppmakse tegemist tutvuda tema valduses olevate dokumentidega ning raamatupidamis- ja finantsdokumentidega, mis on seotud toetuse kasutamisega.

(4) Toetuse saaja peab andma KIKi nimetatud audiitori, kontrollija või järelevalveametniku kasutusse andmed ja dokumendid kümne päeva jooksul, arvates sellekohase nõude saamisest.

(5) Toetuse saaja peab võimaldama KIKil teha kohapealset kontrolli enda valduses projekti käigus soetatud vara nõuetele vastavuse kontrollimiseks või projektiga seotud dokumentide kontrollimiseks. KIK võib kaasata kohapealsesse kontrolli eksperdi.

(6) Toetuse saaja peab teavitama viivitamata KIKi projekti elluviimise ajal kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti käigus ostetud või loodud vara säilimist ja kasutamist või võimet täita taotluses ja määruses nimetatud eesmärgi või kohustusi.

(7) Suurettevõtjast toetuse saajal ei ole lubatud toetuse abil omandatud vara müüa liisinguandjale liisingusse võtmiseks enne viie aasta möödumist lõppmaksest ning väike- ja keskmise suurusega ettevõtjal enne kolme aasta möödumist.

(8) Toetuse abil omandatud vara võõrandamisel enne lõikes 7 nimetatud tähtaega tuleb toetus tagasi maksta.

(9) Toetuse saaja on kohustatud teavitama avalikkust, et projekti on toetanud Kliimaministeerium ja KIK Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumistuludest.

§ 21. Hanke korraldamine

(1) Toetust makstakse kulude katteks, mis on tehtud riigihangete seadust järgides või riigihangete seaduse mõistes mittehankija puhul riigihangete seaduse § 3 kohaseid põhimõtteid järgides (edaspidi *hange*).

(2) Hange ei või välja kuulutada enne taotluse esitamist. Hange tuleb välja kuulutada kuue kuu jooksul ja leping sõlmida 12 kuu jooksul taotluse rahuldamise otsuse saamisest.

(3) Kui asja, teenuse või ehitustöö eeldatav maksumus käibemaksuta on vähemalt 100 000 eurot, esitab toetuse saaja enne hanketeate avaldamist hankedokumentide kavandi ja lepinguprojekti arvamuse saamiseks KIKile. KIK avaldab dokumentide kohta kirjaliku arvamuse kümne päeva jooksul dokumentide saamisest arvates.

(4) Mittehankija kohustub hanke korraldamisel:

1) küsima konkurentsi tagamiseks kirjalikult kolm võrreldavat hinnapakumist vastavas turusektoris tegutsevatest isikutelt või avaldama hanketeate riigihangete registris, kui asja, teenuse või ehitustöö eeldatav maksumus on 30 000 eurot või sellest suurem;

2) avaldama hanketeate riigihangete registris, kui asja, teenuse või ehitustöö eeldatav maksumus käibemaksuta on vähemalt 100 000 eurot.

(5) Toetuse saaja esitab KIKile hanke korraldamist tõendavad dokumendid ja lepingu viivitamata pärast selle sõlmimist, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist.

(6) KIK nõustab vajaduse korral toetuse saajat hanke korraldamisel.

(7) Toetuse saaja esitab enne lepingu muutmist KIKile ülevaatomiseks muudatuse kavandi.

6. peatükk

Aruannete esitamine

§ 22. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab KIKile projekti elluviimise kohta aruanded kord poolaastas e-toetuse keskkonna kaudu taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtaegadel.

(2) Järelearuanne esitatakse esimesel ja viiendal aastal pärast projekti lõppu taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtaegadel.

(3) Projekti aruandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:

- 1) projekti kumulatiivne aruandlusperiood;
- 2) ülevaade tegevustest projektiplaanis ja eelarve kohaselt;
- 3) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele.

(4) projekti järelearuandes antakse ülevaade projekti eesmärgi ja tulemusnäitajate sihttasemete saavutamisest vastavalt taotluse rahuldamise otsuses sätestatud KIKi etteantud vormil ja e-toetuse keskkonnas.

7. peatükk

Toetuse maksmine ja kasutamine

§ 23. Toetuse maksmine

(1) Toetusega osaliselt kaetav kulu peab olema tekkinud ja selle eest tasutud abikõlblikkuse perioodil.

(2) Toetus makstakse maksetaotluse ja sellele lisatud kuludokumentide alusel toetuse saajale 30 päeva jooksul maksetaotluse esitamisest.

(3) Toetus makstakse otse hankelepingu täitjale, kui toetuse saaja on maksetaotluses nii avaldanud, omaosalus on tasutud ja ta on saanud arve väljastajalt kinnituse, et viimane on sellest teadlik. KIKi õigus teha makse otse lepingu täitjale ei tähenda ei toetuse saaja kohustuste üleminekut KIKile ega seda, et toetuse saaja on toetuse väljamaksmise nõude loovutanud lepingu täitjale. Kulu maksmise nõue loetakse toetuse saaja poolt täidetuks, kui KIK on makse teinud.

(4) Maksetaotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

- 1) makse aluseks oleva lepingu koopia, kui see ei ole KIKile esitatud;
- 2) makse aluseks oleva lepingu muudatused;
- 3) õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused;
- 4) arve või muu raamatupidamisdokument;
- 5) asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
- 6) kulu tasumist tõendav dokument;
- 7) raamatupidamises projekti kulude kajastamist tõendav dokument;
- 8) garantii, kindlustuse või täitmistagatise dokument, kui neid nõutakse makse aluseks olevas lepingus.

(5) KIK kontrollib maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust. Puuduste korral määrab KIK toetuse saajale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Lõikes 2 sätestatud makse tegemise aeg pikeneb aja võrra, mis kulub toetuse saajal puuduste kõrvaldamiseks.

(6) KIK võib peatada maksetaotluse menetlemise osaliselt või täielikult, kui toetuse kasutamisega seotud kohustus on täitmata.

(7) Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega või pärast selle esitamist. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui KIK on lugenud projekti tegevused abikõlblikkuse perioodil ellu viiduks ja tulemused saavutatuks.

8. peatükk

Toetuse maksmisest keeldumine, tagasinõudmine ja vaided

§ 24. Toetuse maksmisest keeldumine

KIK keeldub toetuse maksmisest täielikult või osaliselt, kui:

- 1) kulu ei ole abikõlblik;
- 2) kuludokumendid ei vasta nõuetele;
- 3) toetuse saajal on täitmata mõni käesolevast määruses või taotluse rahuldamise otsuses seatud kohustus.

§ 25. Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

(1) Kui toetuse saaja ei täida käesolevas määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kohustusi, on KIKil õigus toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ kohaselt.

(2) KIK võib teha lõikes 1 nimetatud toetuse osaliselt või täielikult tagasinõudmise otsuse sõltuvalt rikkumise raskusest või taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust või on vastuolus riigiabi reeglitega;
- 3) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või käesolevas määruses sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärkide saavutamine ei ole võimalik või projekti tegevuste tähtaegu ei ole järgitud;
- 5) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 6) toetuse saaja on toetuse kasutamise kohta esitanud ebaõigeid andmeid või KIKi eksitanud.

(3) Paragrahv 21 lõike 1 rikkumise korral, millega võis kaasneda mõju lepingu maksumusele, nõuab KIK toetuse tagasi või vähendab toetuse suurust olenevalt rikkumise raskusest ja võimalikust mõjust rikkumisega seotud lepingu maksumusele. Toetus nõutakse 100 protsendi ulatuses tagasi, kui hanke korraldamisel esines huvide konflikt.

(4) Kui toetuse saaja ei säilita toetuse abil soetatud vara viis aastat pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu või ei kasuta seda viie aasta jooksul sihtotstarbel, nõutakse toetus proportsionaalselt tagasi. Sihtotstarbeliseks kasutamiseks loetakse vara kasutamist taotluses kirjeldatud eesmärgil. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtja puhul on see periood kolm aastat.

(5) Ebaseaduslik või väärkasutatud riigiabi nõutakse tagasi konkurentsiseaduse § 42 alusel.

(6) Kui toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta, siis muudab KIK vastavas osas taotluse rahuldamise otsust.

(7) Toetuse tagasinõudmise korral tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus samas ulatuses kehtetuks.

(8) Tagasi nõutud toetus tuleb tagasi maksta 60 päeva jooksul. Tähtajaks tagastamata summale kohaldatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ lõikes 4 sätestatud viivist. Toetuse tagasinõudmise otsus kuulub sundtäitmisele.

Andres Sutt
Energeetika- ja keskkonnaminister

Marten Kokk
Kantsler

[Lisa](#) Hindamiskriteeriumite osakaalud, selgitused ja arvutuskäik